

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nordens Mythologi eller Sindbilled-Sprog historisk-poetisk udviklet og oplyst

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nordens Mythologi eller Sindbilled-Sprog historisk-poetisk udviklet og oplyst", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1832_503A-txt-shoot-idm1176.pdf (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Fortale.

Da jeg sidste Efter-Aar besluttede mig til at levere det Skilderi af *As-Gaard*, for hvilket jeg, giennem en Række af Aar, var i den lille Læse-Verdens Giæld, der med Gunst optog Grund-Tegningen, faldt det mig lykkeligviis ind, at netop *fem og tyve Aar* var forløbne, siden jeg første Gang skrev om *Sangene i Edda*, saa det var egenlig sit *Sölv-Bryllup* med Nordens Myther Skribenten her skulde holde. Lykkeligviis, siger jeg, ikke fordi jeg tænker, Læseren skal finde det Indfald ligesaa fornöieligt som jeg, og lade Bogen nyde godt deraf, men fordi det, som Man veed, især kommer an paa Skribentens Stemning, om Bogen skal blive munter eller kiedsommeligt, og fordi, som xiv jeg har bemærket, næst Kiedsommelighed, lader dog ingen Sinds-Stemning sig bedre meddele ved Pennen end Munterhed. Havde nu Tanken om *Sölv-Brylluppet* været blot et flygtigt Indfald, der kun beroede paa *Aars-Tallet*, da vilde den vist nok ikke udrettet saa store Ting, som det er, tilgavns at opmuntre en aldrende Skribent, der klarlig seer Af-Magten i de *Bog-Staver*, Man, kun af gammel *Over-Tro* paa *Runerne*, har tilskrevet Al-Magt; men nu pegede kun *Aars-Tallet* paa hvad jeg under Arbeidet stedse dybere fölte, og klarere indsaae, var baade Gammen og Alvor. Jeg skrev nemlig forud om Nordens Myther, ikke blot for at skrive en Bog, men især for, om mueligt, at meddele Læseren min Ungdoms-Kiærlighed og Begeistring for dem, og skiöndt det naturligviis mislykkedes, fordi, naar Pennen giver allerbedst Blæk, giver den dog ikke en Draabe Kiærlighed eller Gnist af Begeistring, saa fandt dog Publikum, at Kiærligheds-Brevet röbde en hemmelig Forstaaelse mellem Skribenten og den usynlige xv Diis, saa der var eller blev vel et Par af dem. Og naar jeg da nu fölte, at, efter *fem og tyve Aars Forløb*, betragtede jeg Nordens Myther med samme Öine, som da de först begeistrede mig, og naar jeg hvert Öieblik opdagede flere af de forborgne Yndigheder, jeg i Ungdommen ahnede og rask forudsatte hos den Elskede; da maatte det nödvendig slaae mig, at jeg dog i Grunden var En af de faa lykkelige Beilere til Vidskabs-Brude; thi ingensteds er jo de lykkelige Ægteskaber sjeldnere end i Literaturen, hvor, uden at regne de utallige Mis-Parringer og saakaldte Fornuft-Giftermaale, selv Digteren tit bliver kied ad sin Muse, saasnart Hvedebröds-Dagene er omme, og hvor de faa Videnskabs-Mænd, der i Ungdommen var begeistrede Elskere, næsten uden Undtagelse i Manddommen svigte den Udkaarede, og blive Trælle af hendes eller af en anden Dises Kiökken-Terne. Vel havde besynderlige Omstændigheder ogsaa i min Middel-Alder *videnskabelig* skildt mig fra min Ungdoms Kiæreste, men jeg var xv blevet hende *poetisk* og *historisk* tro, og mærkede nu, da vi mödtes igien, at den videnskabelige Skilsmisse, i og for sig selv, ei har meer at betyde, end den legemlige, ved Udenlands-Reiser eller andre Hindringer, som er langt fra at forstyrre et lykkeligt Ægteskab, men gör det netop lykkeligere, ved at giöre det friere og ligesom forynge baade Brud og Beiler. Vel fandt jeg, der, i min Fraværelse, havde været andre Beilere til Bruden, men det var langt fra at forknytte mig, det morede mig tvertimod, da jeg baade stod og staaer endnu i den Formening, at de ingenlunde har stukket mig ud hos Fruen, men at hun snarere har havt dem lidt til Bedste, og selv om jeg heri skulde tage Feil, vil Læseren dog sikkert indrömme mig, det i slige Tilfælde er klogest at lade, som Man var baade blind og döv, da hvem der ei kan tie med Skaden, faaer Skammen i Kiöbet. Jeg tör derfor haabe, Læseren vil finde Beskrivelsen af *Sölv-Brylluppet*, som jeg herved har den Ære at sende, efter Omstænxviidighederne, *ret moersom*, og det er alt hvad jeg forlanger, ikke fordi jeg jo gjerne vilde unde Læseren virkelig Deel i Giæste-Budet, men fordi jeg indseer, det er i Grunden dog at spille Giæk med Folk, naar Man rækker dem en *Beskrivelse* af et Giæstebud, og ytrer det Haab, at Maden vil smage og Vinen oplive dem, uagtet de naturligviis maa sidde med törre Munde, hvis de ikke beværte dem selv. Jeg veed jo nok, at en saadan Bekiendelse klinger sært i vore Dage, da det hardtad i Aandens som i Lege mets Verden reent er glemt, der gives nogen anden Rigdom end *Papir*; men skal Man ikke midt i sin drömte Rigdom blive saa forarmede, som *Ny-Grækerne* f. Ex. midt imellem de ypperste Böger paa Moders-Maalet, da maa Man sandelig snart lære at betragte enhver god Bog blot som en Vexel, den tilsvarende Mund maa indlöse med Ord saa gode som rede Penge; thi hvad Hexeri der end ellers kan være ved ramme *Runer*, *Livet*, som de *fattes* selv, kan de dog umuelig enten give eller opholde.

xviii Dog, for at komme tilbage til Beskrivelsen, da vil Læseren strax see, at jeg ved mit *Sölv-Bryllup* har behandlet Ord og Anskuelser saa frit, som Man behandler Mad og Drikke, naar Man gör Gilde, og enten er ingen Gnier, eller dog En, der gik Hul paa, og at de Giæster, der ei kunde finde dem i den utvungne Munterhed og Fritalenhed, ei der havde andet Raad end at liste dem bort, da jeg havde fast besluttet paa min *Bryllups-Dag* hverken at læmpe mig efter Suur-Muler eller pertentlige Folk. Dersom mine *Med-Beilere* skulde komme for Skade og læse Beskrivelsen, vil de kanskee tænke, jeg har stiklet paa dem, men, er de billige, vil de finde, jeg har kun gjort, hvad Man aldrig maa fortænke gamle Elskere i, thi har Man virkelig stukket mig ud, maa Man sagtens unde mig den fattige Tröst at være blind derfor, og har Man det ikke, maa jeg jo dog nödvendig tage Villien i Gierningens Sted. *Desuden*, saa veed mine Kyndinger nok, at al den Naade Mythographerne har viist mig i Löbet af de *xix* fem og tyve Aar, er at lade som jeg enten aldrig havde været til, eller var dog död og borte, og naar jeg nu ikke desmindre var lyslevende, kunde de umuelig vente mere Naade af mig igien, end at naar jeg kom til Orde, eller greb dog Pennen, jeg da gjorde dem samme Skiel. Det kunde vel synes *ædelmodigere* at lade öm, og, skiöndt jeg er ingen stor Ynder af Skue-Spil, gör et

smukt Skin dog ogsaa Indtryk paa mig; men deels veed Læseren nok, at et tvungent Væsen, det være saa dydigt som det vil, er dog slet ikke moersomt, og deels er jeg virkelig endnu literær Kiætter nok til at troe, det i Grunden er langt *dydigere* at bestride herskende Unoder, med Vaaben der kan bide paa dem, end enten at bukke for dem eller sukke sig fordærvet over dem. Er det kun derfor, som jeg, ganske alvorlig talt, troer, en stor og farlig Unode at betragte og behandle de gamle mythiske Rim-Smede som Klokke-Faar, der kun lod Munden løbe fordi de havde ingen Pen at skrive *Almanakker* med, er det en stor Unode, xxda er det unægtelig en god Gierning, billedlig at slaae Mythographer ihjel for et godt Ord; thi saaledes betragter og behandler Man jo unægtelig Mythe-Smedene, naar Man vil indbilde Folk, at de med alle deres store Sind-Billeder kun vilde afbilde hvad alle Folk saae for deres Öine og hvad der nu ikke engang taales i Almanakken. Vel kan Man indvende, at baade de gamle Mythe-Smede og deres Tilhørere har alt været döde saalænge, at de er nær ved at staae op igien, saa det kan være dem det Samme, hvad Man skriver om dem, men at Mythographerne og deres Læsere endnu tildeels er levende Folk, som dog ikke kan være ganske ligegyldige ved *bogstavelig* at rives ned; men Sagen er, at det gör en mærkelig Forskiel baade paa *Folke-Livet* og paa *Menneske-Livet*, med hvad Öine Man betragter de gamle Guder, Folk og Skjalde, saa her maa Man tage sig af de Döde for de Levendes Skyld, og kan ikke drive Nænsomheden mod Mythographerne og deres Læsere videre, end til, saavidt mueligt, at xxibetragte dem som Anonymer, der kanskee ogsaa er döde og borte og, hvis ikke, kan tye til det Huus-Raad at tie med Skaden.

Jeg skulde herom ikke været saa vidtløftig, men nöiedes med at sige, at mine Med-Beilere til *Disens* Gunst har Intet at klage, da jeg kun stikler lidt paa deres Foræringer og Kiærligheds-Erklæringer til hende, hvad dog vel maa være en gammel Elsker uformeent; dermed skulde og vilde jeg ladet det beroe, naar jeg ikke vidste, at Læserne endnu have anderledes höie Forestillinger end jeg om Dommedags-Slag med Penne-Fiere, der dog visselig slaae ingen Mand af Hesten, ei engang af Hel-Hesten, end sige da af *Sleipner* eller *Pegasus*, som jo dog er de Heste, Mythographerne bogstavelig vil ride til Vands. See, derfor maatte jeg et Öieblik dvæle ved Skygge-Fægtningen paa Papiret, som om det var noget ganske Andet, men derfor maa jeg dog ikke glemme hvad det virkelig er, eller indbilde mig at jeg med Pennen kan göre min Betragtning af Fædrene og deres xxiiGuder virkelig giældende; thi tör jeg end mene, min Staal-Pen kan holde nogle Gaase-Fier Stangen, maa jeg dog vide, den kan umuelig hamle op med de mangfoldige Munde, den *Chinesiske* Betragtning af Himmel og Jord, med alt Mellem-Værende, har til sin daglige Tjeneste, og for disse Mundes Skyld er det dog ene, jeg hvæsser Pen mod andre Penne, der jo kun er uskyldige Redskaber i Mundenes Tjeneste. Saalænge derfor min Anskuelse kun staaer paa Papiret, kan mine Med-Beilere tröstig hæve sig over den og lee ad den, thi jeg er aldeles vis paa, at min Bog kan hverken svare dem eller deres gode Venner Et til Tusinde, og det er da egenlig kun for Löiers Skyld jeg hvisker den i Öret, som den ikke har, hvad den skulde svare, hvis den kunde, som den ikke kan, naar Man siger til den, hvad Man sikkert vil: det kan være pudsigt nok, hvad du vil indbilde os, ligger i de gamle Æventyr; men det er klart at det er Noget, de gamle Mythe-Smede aldrig drömde om, og derfor er din hele Anskuelse död og magteslös. xxiiiDa imidlertid, efter Ord-Sproget, Alvor og Gammen gör godt sammen, beder jeg herved min Bog besvare ovenmeldte höistrimelige Indvending *bogstavelig* saaledes: I veed jo nok, godt Folk, at jeg er ikke skaaret for Tunge-Baand, men det er min Faders Ord, og ikke mine, thi han siger: sæt nu ogsaa, at jeg med Hexe-Konster havde forgjort nogle gamle Potte-Skaar fra *Brænd-Old* og *Höi-Old*, som Folk kun brugte til at bære en Gnist Ild, tage en Taar Vand og lægge en Smule Aske i, sæt at jeg havde forgjort dem til *Speile* baade for det Nordiske og det Universal-Historiske Menneske-Liv, saa var det jo dog ingen Misgierning og heller ingen Ulykke, da den historisk-poetiske Selv-Betragtning deri blev lige nyttig og lige kraftig. Det gruelige derved blev altsaa kun det, at jeg i Aanden, altsaa i Grunden, var *Odin* selv, eller som *Rühs* alt for smigrende fordem kaldte mig "Asa-Lærens store Skaber" og det kunde jo falde besværligt nok at svare til, men naar endelig galt skulde være, fik jeg jo at finde mig xxivderi, og see til at skikke mig derefter, ved, snarest mueligt, at avle en Flok Gude-Börn til *As-Gaards* Befolkning, da det naturligviis var alt for kiedsommeligt ret længe at være ene om al den Pragt og Herlighed! See, det var Svaret, som Ingen hörde, men er dog en Spas, der muelig kan blive Alvor!

Christianshavn den 12te August 1832.

N. F. S. Grundtvig.